

Próba uporządkowania polskiego nazewnictwa bambusów przydatnych do uprawy w rodzimych warunkach klimatycznych

Szymon Hoser¹, Wojciech Hoser^{2*}, Katarzyna Nawrocka³

¹ Szymon Hoser Fargesia, Słoneczna 14 05-410 Józefów k/ Warszawy

² Szkołki Żbikowskie, Żbikowska 51, 05-800 Pruszków

³ Pracownia Redakcyjna Warsztat Słowa, 91-058 Łódź, Lutomska 13

*info@hoser.pl

Cytowanie: Hoser, S., Hoser, W., & Nawrocka, K. (2017). Próba uporządkowania polskiego nazewnictwa bambusów przydatnych do uprawy w rodzimych warunkach klimatycznych. *Wiadomości Botaniczne*, 61. <https://doi.org/10.5586/wb.2017.001>

Streszczenie: W Polsce, w wyniku wzrostu popularności bambusów, zaczynają funkcjonować potoczne nazwy dla najczęściej uprawianych gatunków. W efekcie tego spontanicznie postępującego procesu pojawiają się zarówno liczne nazwy oboczne w odniesieniu do pojedynczych taksonów, jak i błędne formy nazewnicze. Celem niniejszej publikacji jest uporządkowanie powstającego polskiego nazewnictwa bambusów. Opracowanie obejmuje taksony o największym znaczeniu, wybrane na podstawie przydatności do uprawy w warunkach klimatycznych Polski, występowania w polskojęzycznych publikacjach i tematycznych stronach internetowych oraz obecności w ofertach krajowych szkółek i centrów ogrodnich. Dla omawianych taksonów sformułowano polskie nazwy w oparciu o etymologię, dotychczasowe propozycje nazewnicze i cechy dystynktywne roślin. Zestawienie obejmuje 43 gatunki należące do 9 rodzajów z plemienia *Bambuseae*, spośród których najliczniej reprezentowane są tu rodzaje

Phyllostachys (23 taksony), *Fargesia* (7 taksonów) i *Sasa* (4 taksony).

An attempt to settle Polish names for bamboos useful for cultivation in the local climate

Abstract: As a result of the growing popularity of bamboos in Poland, common names for the most often cultivated species are beginning to be used. As a result of this spontaneous process, many double as well as wrong names appear according to one taxa. The purpose of this publication is to organize Polish names for bamboos. The most important taxa have been chosen. As selection criteria were taken: usefulness for cultivation in the Polish climate conditions, occurrence in Polish language publications and thematic web sites, and presence in offer of Polish nurseries and garden centers. For this selection Polish names have been formulated in consideration of etymology, so far suggested nomenclature and distinctive features. The article includes 43 species belonging to 9 genera from Bambuseae tribe. Most represented are *Phyllostachys* (23 taxa), *Fargesia* (7 taxa), and *Sasa* (4 taxa).

Keywords: botanical nomenclature; bamboo species; *Fargesia*; *Phyllostachys*; *Pleioblastus*; *Sasa*; *Semiarundinaria*

Wstęp

W polskich ogrodach przydomowych i publicznej przestrzeni zielonej coraz częściej pojawiają się niespotykane tu wcześniej bambusy. Można o nich przeczytać w polskojęzycznych publikacjach i na polskich stronach internetowych o tematyce ogrodniczej, a także znaleźć je w ofertach rodzimych szkółek i centrów ogrodniczych. Wraz z rosnącą popularnością bambusów pojawia się potrzeba opracowania polskich nazw dla części tych roślin, jako że funkcjonujące w literaturze naukowej nazewnictwo łacińskie nie znajduje szerokiej akceptacji wśród amatorów, a dotychczasowe próby nadawania nazw bambusom w języku ojczystym nie są satysfakcjonujące.

Sporą przeszkodą w opracowywaniu polskich nazw dla bambusów jest zamieszanie panujące w łacińskiej nomenklaturze tych roślin. Poszczególne

taksony występują pod licznymi synonimami, a ustalenie poprawnego nazewnictwa przysparza znacznych trudności. Zasadniczo wynika to stąd, że większość bambusów kwitnie raz na kilkadziesiąt lat i choć podważane są twierdzenia o ścisłej synchronizacji kwitnienia w obrębie danego gatunku (Dark, 1994), to nie ulega wątpliwości, że kwitnienie poszczególnych osobników należących do wybranego gatunku ma tendencję do powiązania w czasie. Tym samym trudno jest przez wiele lat o znalezienie kwitnących roślin badanego bambusa. W wyniku tego do końca XX wieku ze znanych 1575 przedstawicieli podrodziny bambusowych (Bambusoideae) dla 515 nie opisano kwitnienia (Ohrnberger, 1999). Mamy zatem do czynienia z sytuacją, w której dla ponad 30% taksonów wciąż nie poznano budowy kwiatu i owocu, czyli podstawowych danych mających istotny wpływ na klasyfikację systematyczną. W pracy niniejszej przyjęto nazewnictwo botaniczne za monografią Dietera Ohrnbergera *The bamboos of the World* (Ohrnberger, 1999) oraz na podstawie *The Plant List* (The Plant List, 2013).

Podrodzina bambusowych (Bambusoideae), należąca do rodziny wiechlinowatych (Poaceae), dzieli się na 6 plemion: *Bambuseae*, *Olyreae*, *Parianeae*, *Buergersiochloaeae*, *Puelieae*, *Guaduelleae*. Istotne znaczenie z punktu widzenia uprawy w polskich ogrodach będzie miało zapewne jedynie kilkadziesiąt gatunków z plemienia *Bambuseae*. Niniejsze opracowanie obejmuje taksony obecne w ofertach krajowych szkółek i sklepów internetowych, oraz te, które na podstawie obserwacji autorów lub danych literaturowych mają szansę zyskać popularność w przyszłości, a także taksony, które choć niezbyt przydatne w naszych warunkach, są często opisywane w popularnej literaturze przedmiotu. Uznając obcość bambusów dla naszej szaty roślinnej, w proponowanej nomenklaturze przyjęto zasadę, że nazwa rodzajowa jest zawsze spolszczoną wersją nazwy łacińskiej. Nawiązanie do nazewnictwa łacińskiego z jednej strony podkreśla egzotyczny charakter bambusów, z drugiej zaś ułatwia komunikację pomiędzy osobami posługującymi się botanicznymi nazwami łacińskimi a amatorami, dla których większe znaczenie mają nazwy polskie. Opracowane polskie nazwy mają przede wszystkim godzić w sobie poprawność językową, nawiązanie do łacińskiego pierwowzoru i dotychczas sformułowanych propozycji nazw polskojęzycznych. Przytaczając te ostatnie, ujednolicono ich zapis, tak aby był zgodny z zasadami ojczystej ortografii. Poniżej zamieszczone są propozycje nazw polskich dla wybranych taksonów.

Propozycje polskich nazw gatunków bambusów rozpowszechnionych w uprawie w Polsce

Rodzaj *Chimonobambusa* Makino - **chimonobambus**

(gr. *chimon* - zima, łac. *bambusa* - bambus)

Nazwa rodzajowa nawiązuje do późnego wypuszczania nowych pędów na stanowiskach naturalnych. Słowo *bambusa* zostało zlatynizowane, jego źródła można dopatrywać się w języku malajskim lub języku hindi.

Chimonobambusa marmorea (Mitford) Makino - **chimonobambus marmurowy**

syn. *Arundinaria marmorea*

(łac. *marmorea* - marmurowy, jak marmur)

niem. Marmorierter Bambus, ang. Marbled bamboo

Epitet *marmorea* nawiązuje do dekoracyjnego wyglądu pochw pędowych. Początkowo są jasnozielone, później białobrązowo cętkowane, dodatkowo z odcieniami różu i fioletu. Dotychczas pod polską nazwą opisywany był jeden raz jako „bambus zimowy cętkowany” (Grounds, 2009).

Rodzaj *Chusquea* Kunth - **chuskea**

Chusquea to nazwa lokalna tego taksonu, używana w północnej części Ameryki Południowej, gdzie naturalnie on występuje. W języku polskim rodzaj ten opisywany był jako „chuskea” (Bambusy w Polsce, 2016). Zgodnie z założeniem, że polskie nazwy rodzajowe są spolszczeniami nazw łacińskich, nazwę „chuskea” należy uznać za stosowną.

Chusquea culeou E. Desvaux - **chuskea czilijska**

ang. Chilean clumping bamboo, Chilean bamboo

Epitet *culeou* został zaczerpnięty z regionalnej nazwy tego bambusa, używanej na terenie Argentyny. Gatunek wymieniony w wykazie polskich nazw bambusów jako „chuskea bukanowa” (Bambusy w Polsce, 2016), opisywany także jako „andyjski

bambus pochwiasty” (Grounds, 2009). Określenie „bukanowa” miało zapewne odnosić się do bukanu (*Nothofagus*), *Chusquea culeou* jest bowiem dominującym gatunkiem w podszycie andyjskich lasów bukanowych w Argentynie i Chile (Meredith, 2001). Wydaje się, że nawiązanie do kraju, w którym gatunek ten występuje, z czym mamy do czynienia w potocznej nazwie anglojęzycznej, jest bardziej czytelne niż odwołanie do formacji roślinnej.

Rodzaj *Fargesia Franchet* - fargezja

syn. *Sinarundinaria*

Nazwa rodzajowa pochodzi od nazwiska botanika i misjonarza francuskiego Paula Guillaume’a Fargesia (1844-1912). Synonim nazwy rodzajowej *Sinarundinaria* składa się z łacińskiej nazwy Chin (*Sina*) i nazwy rodzajowej *Arundinaria*, wskazując na główny obszar występowania należących tu bambusów oraz pokrewny im rodzaj. Nazwa rodzajowa *Fargesia* w dotychczasowej praktyce była spolszczana na trzy sposoby: jako „fargezja” (Grabowska, Kubala, 2006), jako „fargesia” (Bambusy w Polsce, 2016; Majtkowska, Majtkowski, 2007) oraz jako „fargesja” (Leyhe, 2007). Zgodnie z zasadami spolszczania łacińskich nazw własnych za właściwą należy uznać formę „fargezja”.

***Fargesia denudata* Yi - fargezja naga**

(łac. *denudata* - obnażona, obdarta z kory)

chin. Quebao jianzhu - pozbawiony pąków bambus na strzały

Określenie *denudata* dotyczy najprawdopodobniej braku widocznych pąków na pędach. Nazwa może też odnosić się do budowy pochew pędowych. Zwykle zostają one przez pierwszy sezon na pędach, są pozbawione wyraźnych uszek czy blaszki liściowej. W polskiej literaturze opisywana jako „fargesia naga” (Bambusy w Polsce, 2016). Przesłanką do odejścia od powyższej propozycji mogłaby być chęć rozróżnienia pomiędzy *denudata* (obnażona) a *nuda* (naga). Jednak bliskość znaczeniowa obu tych określeń skłania raczej do nieingerowania w funkcjonującą już nazwę.

***Fargesia dracocephala* Yi - fargezja smocza**

(łac. *draco* - smok, gr. *kephale* - głowa)

ang. Dragon's head

Nazwa pochodzi od charakterystycznie pofalowanych włosków na pomarańczowej barwy uszkach, które przypominają płomienie smoków widoczne na tradycyjnych chińskich przedstawieniach. Gatunek nie był opisywany dotychczas pod żadną polską nazwą.

***Fargesia murielae* (Gamble) Yi - fargezja parasolowata**

syn. *Arundinaria murielae*, *Fargesia murielae*

ang. Umbrella bamboo, niem. Schirmbambus

Potoczne nazwy w języku angielskim i niemieckim, które można przetłumaczyć jako „bambus parasolowaty”, odnoszą się do pokroju rośliny. Pędy u gatunku i większości odmian przewieszają się u starszych osobników, co przy zwartym, kępowym wzroście daje roślinom charakterystyczny parasolowaty pokrój.

Fargesia murielae została odkryta w prowincji Hubei w 1907 roku przez angielskiego kolekcjonera roślin Ernesta H. Wilsona (1876–1930) i nazwana imieniem jego córki – Muriel. To żeńskie imię bywa mylone z męskim nazwiskiem, z tego powodu w publikacjach polskojęzycznych pojawia się obok poprawnej gramatycznie nazwy „fargezja Muriel” (Grabowska, Kubala, 2006) nazwa „bambus Muriela” (Grounds, 2009). W tej sytuacji chcąc uniknąć niepotrzebnego zamieszania nazewniczego, wskazane wydaje się odwołanie do potocznych nazw funkcjonujących w językach angielskim i niemieckim.

***Fargesia nitida* (Mitf.) P.C. Keng - fargezja lśniąca**

syn. *Arundinaria nitida*, *Fargesia demissa*

(łac. *nitidus* – jasny, łac. *demissa* – w dół)

ang. Hardy blue bamboo, Fountain bamboo, niem. Fontänenbambus

Epitet *nitida* został nadany przez angielskiego dyplomata i kolekcjonera roślin Algernona Bertram Freemana-Mitforda (1837–1916), pragnącego docenić w ten sposób efektywność rośliny (Ohrnberger, 1999). Charakterystyczną cechą gatunku jest wygląd nowych pędów, które pojawiają się późnym latem. Wyjątkowo smukłe pędy są pokryte niebieskawym nalotem i pozostają nierozwinięte przez

zimę. W związku z tym, że nie są obciążane przez masę gałęzi i listowia, utrzymują się przez długi czas całkiem proste. Daje to roślinie „pokrój fontannowy” i było zapewne podstawą nadania pospolitej nazwy w języku angielskim i niemieckim. Wydaje się, że położenie w nazwie nacisku na tę cechę wyglądu jest arbitralne, gdyż fontannowego pokroju można doszukać się u innych bambusów z rodzaju *Fargesia*. W języku polskim gatunek ten dotychczas funkcjonował jako „fargezja lśniąca” (Grabowska, Kubala, 2006), „bambus lśniący” (Grounds, 2009; Majtkowska, Majtkowski, 2007), „fargesia lśniąca” (Bambusy w Polsce, 2016) czy „fargesja błyszcząca” (Leyhe, 2007).

***Fargesia robusta* Yi - fargezja olbrzymia**

(łac. *robusta* – silna, mocna, twarda)

Fargesia robusta jest jednym z najwyższych rosnących bambusów z tego rodzaju w swoim naturalnym środowisku. Co prawda w centralnej Polsce jest zdecydowanie niższa, ze względu na nieco mniejszą mrozoodporność, jednak w cieplejszych rejonach kraju osiąga spektakularne przyrosty, co można zaobserwować w nasadzeniach *Fargesia robusta* ‘Campbell’ na terenie ogrodu zoologicznego w Opolu. W tej sytuacji polska nazwa „olbrzymia”, nadana wbrew łacińskiemu pierwowzorowi, wydaje się zasadna, gdyż wskazuje na najbardziej charakterystyczną cechę wyróżniającą gatunek. Dotychczas w języku polskim opisywana właśnie pod nazwą „fargesia olbrzymia” (Bambusy w Polsce, 2016).

***Fargesia rufa* Yi - fargezja rozłożysta**

syn. *Fargesia* sp. ‘Rufa’, *Fargesia murielae* ‘Rufa’

(łac. *rufa* – czerwonawa, ruda, ryża)

Fargesia rufa zdecydowanie wyróżnia się w obrębie rodzaju pokrojem. Jest wyraźnie niższa, przy czym jej pędy od samego początku rozkładają się bardzo szeroko na boki i silnie przewieszają. Ta cecha odróżnia ją także od najbardziej zbliżonej wyglądem *Fargesia murielae*.

Mimo że *Fargesia rufa* należy do bardzo popularnych bambusów w Europie i jest jednym z lepiej sprawdzających się bambusów w warunkach klimatycznych Polski, pod polską nazwą wspomniana została dotychczas jedynie w Internecie (Bambusy w Polsce, 2016) jako „fargesia rdzawa”. Ta propozycja nawiązuje do nazwy

botanicznej i cechy gatunkowej, jaką jest czerwone zabarwienie pochew pędowych w początkowym okresie wegetacji. Należy jednak nadmienić, że określenie to może być w dużym stopniu mylące. Przykładowo u również dość popularnej *Fargesia scabrida* pochwy pędowe mają długo utrzymujące się, wyraźne rdzawo-pomarańczowe wybarwienie, zdecydowanie mocniej odcinające się od zielonych pędów niż u *Fargesia rufa*. Dodatkowo, to nie wiosenna kolorystyka pochew pędowych, a unikalny, malowniczy pokrój jest cechą determinującą zastosowanie *Fargesia rufa* w ogrodzie, zwłaszcza że jej pędy pozostają w zasadzie niewidoczne, gdyż osłania je masa listowia. W związku z powyższym zasadne wydaje się odejście od prostego tłumaczenia nazwy łacińskiej.

***Fargesia scabrida* Yi - fargezja szorstka**

(łac. *scabrida* - szorstka)

Nazwa może pochodzić od gęstych, wyraźnie widocznych włosków pokrywających pochwy pędowe zwłaszcza w początkowym etapie wzrostu pędu. W odniesieniu do tego taksonu pojawiła się jak dotychczas jedna propozycja nazwy polskiej - „fargesia szorstka” (Bambusy w Polsce, 2006).

Rodzaj *Indocalamus* Nakai - indokalam

(gr. *Indos* - Indie, gr. *kalamos* - trzcina)

Rodzaj nie jest reprezentowany we florze współczesnych Indii; należące tu rośliny mają swoje siedliska na terenie Chin, Wietnamu i Sri Lanki. Japoński botanik Takenoshin Nakai (1882-1952), formułując w 1925 roku nazwę rodzajową *Indocalamus*, odwoływał się do Indii jako kraju rozciągającego się pomiędzy Indiami Wschodnimi a Chinami. W języku polskim spotkać można dwie nazwy dla tego rodzaju „indokalam” (Bambusy w Polsce, 2016) i „indokalamus” (Grounds, 2009). Zgodnie z zasadami spolszczania końcówka „-us” drugiej deklinacji łacińskiej w imionach i nazwach więcej niż dwusylabowych po spółgłosce jest opuszczana, np. *Tantalus* - Tantal, *Traianus* - Trajan. Wobec tego właściwą formą będzie „indokalam”.

***Indocalamus latifolius* (Keng) McClure - indokalam szerokolistny**

syn. *Arundinaria latifolia*, *Sasamorpha latifolia*,

(łac. *latius* - szeroko, łac. *folium* - liść)

Obserwacje nie potwierdzają, aby szerokie liście były cechą wyróżniającą ten takson w obrębie rodzaju. Liście około 30 x 5 cm mają zbliżone proporcje do liści *Indocalamus tessellatus*, choć od tych ostatnich różnią się nieco mniejszym rozmiarem (liście *Indocalamus tessellatus* mają około 45 x 8 cm). Z pewnością jednak na tle bambusów liście *Indocalamus latifolius* są szerokie. Dotychczas w języku polskim opisany jeden raz jako „indokalam szerokolistny” (Bambusy w Polsce, 2016). Zmiana tej nazwy nie wydaje się zasadna.

Rodzaj *Phyllostachys* Siebold & Zuccarini - filostachys

(gr. *phyllon* – liść, gr. *stachys* – kolec)

W większości publikacji opisywany pod polską nazwą „fylostachys”, która nie jest poprawnym spolszczeniem łacińskiej nazwy rodzaju, bowiem zgodnie z zasadami spolszczania łacińskich nazw własnych samogłoskę „y” zamienia się na „i”. Greckie słowo *phyllon*, oznaczające liść, a także gatunek, szczep, rodzinę, plemię, stało się źródłem przynajmniej kilku funkcjonujących w polszczyźnie wyrazów, w większości wypadków przyjmując postać „filo”. Między innymi w nazewnictwie botanicznym funkcjonuje „filokaktus” (łac. *Phyllocactus*), będący kaktusem krzewiastym z międzyzwrotnikowej Ameryki. Uzasadnione wydaje się zatem spolszczenie *phyllostachys* jako filostachys.

***Phyllostachys angusta* McClure - filostachys wąski**

(łac. *angusta* - wąska)

Jest to gatunek o dość sztywnych, prosto rosnących pędach. Nazwa nawiązuje do stosunkowo wąskich wierzchołków, jęczyczków i blaszek pochew ochraniających nowe pędy (McClure, 1945). Gatunek nieopisywany dotychczas pod żadną polską nazwą.

***Phyllostachys arcana* McClure - filostachys skryty**

(łac. *arcana* - ukryta, skryta)

Określenie „skryty” nawiązuje do umiejscowienia pąków, śpiących u podstawy łodygi (Ohrnberger, 1999), oraz do nieoczywistych cech charakterystycznych taksonu, utrudniających jego odróżnienie przede wszystkim od *Phyllostachys nuda* (McClure, 1945). Górne partie międzywęzli nowych pędów wybarwiają się często na ciemny, prawie czarny kolor, który z czasem zanika; stąd w odniesieniu do tego

taksonu pojawia się też nazwa „pól czarny”. Opisany pod polską nazwą „fylostachys rodzimy” (Bambusy w Polsce, 2016).

***Phyllostachys atrovaginata* C.S. Chao & H.Y. Zou - filostachys ciemnochwowy**

(łac. *atra* - czarna, mroczna, łac. *vagina* - pochwa)

ang. Incense bamboo

Nazwę zawdzięcza ciemnofioletowym pochwom pędowym ze skośnym wzorem. Zwyczajowa nazwa angielska „incense bamboo”, czyli bambus kadzidłowy, odnosi się do subtelnego zapachu wydzielanego przez tę roślinę. Opisany pod polską nazwą „fylostachys ciemnochwowy” (Bambusy w Polsce, 2016).

***Phyllostachys aurea* Carrière ex A. & C. Rivière - filostachys złotawy**

(łac. *aurea* - złota)

ang. Golden bamboo, Fish-pole bamboo, Phoenix bamboo

Nazwa botaniczna, odnosząca się do wybarwienia pędów, jest zdecydowanie myląca, bowiem gatunek cechuje się zasadniczo zielonymi pędami. Jedynie starsze pędy mogą na słonecznych stanowiskach wybarwiać się na lekko złotawy kolor. Z tego powodu zasadne byłoby odejście od prostego tłumaczenia nazwy botanicznej lub jej kalki w języku angielskim na rzecz nazwy „filostachys złotawy”. Dotychczas w języku polskim w odniesieniu do tego gatunku używano nazw: „fylostachys złocisty” (Bambusy w Polsce, 2016), „bambus złoty” (Grounds, 2009) i „bambus złocisty” (Cook, 2005). Oba określenia - zarówno „złoty”, jak i „złocisty” - zbyt mocno sugerują występowanie złotego wybarwienia.

***Phyllostachys aureosulcata* McClure - filostachys złotobruzdowy**

(łac. *aureus* - złoty, łac. *sulcus* - bruzda)

ang. Yellow-groove bamboo, niem. Rauher Gelbrinnen-Bambus

Zarówno nazwa łacińska, jak i potoczne nazwy anglo- i niemieckojęzyczne nawiązują do żółtawego koloru bruzd na młodych pędach. Generalnie jest to gatunek bambusa o zielonych pędach z żółtą (żółtawą) bruzdą. Ma jednak wiele rozpowszechnionych odmian i form o kolorystyce pędów różnej od kolorystyki

pędów gatunku (np. całe ciemnożółte lub jasnożółte z zieloną bruzdą). Ponieważ jest to jeden z najpopularniejszych bambusów uprawianych w Polsce, występował już pod różnymi nazwami, takimi jak „fylostachys żółtobruzdkowy” (Grabowska, Kubala, 2006), „bambus złotobruzdkowy” (Grounds, 2009), „bambus żółtożebrowany” (Leyhe, 2007), „fylostachys złotobruzdowy” (Bambusy w Polsce, 2016). Zasadne wydaje się ujęcie w nazwie odniesienia do koloru złotego, zgodnie z łacińskim źródłosłowem, i określenie charakterystycznego zagłębienia w pędach bambusów z tego rodzaju mianem bruzdy. Z całą pewnością niewłaściwe jest słowo „żebro”, sugerujące raczej wybrzuszenie niż zagłębienie w pędzie, natomiast zdrobnienie „bruzdka” mylnie wskazuje na niewielkie rozmiary zagłębienia. Tymczasem jest ono relatywnie duże w stosunku do średnicy pędu i wyraźnie widoczne. Z tego względu najwłaściwsza wydaje się nazwa „filostachys złotobruzdowy”.

***Phyllostachys bambusoides* Siebold & Zuccarini - filostachys bambusowaty**

syn. *Phyllostachys quilioi*

(łac. *bambusa* to nawiązanie do nazwy rodzaju, grecki przyrostek „-oides” wskazuje na podobieństwo)

fr. Bambou vrai, ang. Giant timber bamboo, Hardy timber bamboo

Epitet *quilioi* związany jest z Antoine’em Louisem Le Couriault du Quilio (1815-1877), francuskim admirałem, który w 1866 roku miał sprowadzić ten bambus do Francji (Ohrnberger, 1999). Jest to gatunek o drzewiastym pokroju i nieco mniejszej mrozoodporności, dość popularny w Europie. Dlatego, choć w Polsce praktycznie niespotykany, zdążył zyskać już kilka polskich nazw, takich jak „fylostachys bambusowaty” (Grabowska, Kubala, 2006), „bambus zwyczajny” (Grounds, 2009), „bambus wspaniały” (Cook, 2005). Określenie „bambusowaty” może być rozumiane jako charakterystyczny dla tej grupy roślin, co nawiązuje do potocznej nazwy francuskojęzycznej, którą można przetłumaczyć jako „prawdziwy bambus”.

***Phyllostachys bissetii* McClure - filostachys Bisseta**

ang. David Bisset bamboo, niem. Bisset-Bambus

Nazwa pochodzi od Davida Bisseta, który sprowadził go do USA z Chengdu

(Chiny) na początku lat 40. XX w. Występuje tu wyjątkowa zgodność nazwy botanicznej, nazw potocznych w językach obcych i używanych dotychczas nazw polskich.

***Phyllostachys edulis* (Carrière) Houzeau de Lahaie - filostachys jadalny**

syn. *Phyllostachys pubescens*, *Phyllostachys heterocykla* var. *pubescens*

(łac. *edulis* - jadalny, łac. *pubesco* - pokrywać się zarostem)

ang. Moso bamboo

Nazwa nawiązuje do jadalnych młodych pędów tego bambusa. Natomiast nazwa synonimu *pubescens* wiąże się z występowaniem miękkich włosków na międzywęźlach młodych pędów. Choć gatunek ten zasadniczo jest zupełnie nieprzydatny do uprawy w warunkach klimatycznych Polski, to jego nasiona należą do najpowszechniej dostępnych w Polsce. Oferowane są zarówno w internetowych sklepach i serwisach aukcyjnych (zwykle pod nazwami „Moso” lub „Bambus Moso”), jak i przez stacjonarne firmy nasienne. Z tego powodu *Phyllostachys edulis* można uznać za jeden z najczęściej uprawianych gatunków w Polsce. Niestety zazwyczaj do pierwszej zimy.

***Phyllostachys flexuosa* (Carrière) A. & C. Rivière - filostachys pogięty**

(łac. *flexuosus* - bardzo krzywy, kręty, zgięty)

ang. Chinese weeping bamboo

Nazwa pochodzi od zygzakowatego wzrostu niektórych pędów: sąsiadujące międzywęźla rosną wyraźnie skośnie w stosunku do siebie. Warto nadmienić, że cecha ta zdarza się również u innych gatunków z tego rodzaju, np. *Phyllostachys aureosulcata*, *Phyllostachys nuda*. Pojawiają się także sugestie, że nazwa może być związana z bardzo dużą giętkością pędów (pędy tego bambusa polecane są jako materiał na wędki). Dotychczas jedyna polska nazwa to „fylostachys pogięty” (Bambusy w Polsce, 2016). Określenie „pogięty” wskazuje na charakterystyczną cechę taksonu, podkreśloną również w nazwie botanicznej i wydaje się właściwe do zastosowania w polskiej nazwie tego gatunku.

***Phyllostachys glauca* McClure - filostachys niebieskawy**

(łac. *glauca* - niebieska, niebieskawa, zielononiebieska, modra, sina)

Nazwa pochodzi od niebieskawego zabarwienia młodych pędów wynikającego z równomiernego pokrycia białym nalotem. Niebieska barwa jest szczególnie wyraźna w górnej części międzywęźli, bezpośrednio pod węzłami. Gatunek ten, rzadko spotykany w polskich kolekcjach, nie miał na razie żadnej polskiej nazwy.

***Phyllostachys heteroclada* Oliver - filostachys nadbrzeżny**

syn. *Phyllostachys purpurata*, *Phyllostachys congesta*

(gr. *heteros* - inny, różny, gr. *klados* - pęd, odrośl, gałąź)

ang. Fishscale bamboo, Straight stem bamboo, Water bamboo, niem. Wasserbambus

Nazwy potoczne nawiązują do naturalnych stanowisk tego bambusa, który najczęściej występuje wzdłuż brzegów górskich strumieni. *Phyllostachys heteroclada*, podobnie jak *Phyllostachys atrovaginata*, ma kanały powietrzne w korzeniach i kłęczach, co stanowi adaptację do zasiedlania wilgotnych stanowisk. W języku polskim pojawiała się nazwa „fylostachys różnowęzłowy forma omszona” w odniesieniu do *Phyllostachys heteroclada* f. *pubescens* (Grabowska, Kubala, 2006). Wydaje się jednak, że to nietypowa dla większości bambusów z rodzaju *Phyllostachys* tolerancja na wilgoć podłoża jest najbardziej charakterystyczna dla tego taksonu i właśnie do niej warto nawiązać w nazwie.

***Phyllostachys humilis* Muroi - filostachys niski**

(łac. *humilis* - niski)

Cechą charakterystyczną jest stosunkowo niski (jak na rodzaj) wzrost (osiąga ok. 3-4,5 m wysokości) i dosyć wydatne węzły, ale w mniejszym stopniu i odmiennie niż u *Phyllostachys nidularia*. Opisany jako „fylostachys niski” (Bambusy w Polsce, 2016) lub „bambus niski” (Grounds, 2009). Określenie „niski” odnosi się do charakterystycznej cechy gatunku - podkreślanej zarówno w nazwie łacińskiej, jak i w dotychczas pojawiających się nazwach polskich - i wydaje najwłaściwszym elementem nazwy polskiej.

***Phyllostachys iridescens* C.Y. Yao & S.Y. Chen - filostachys tęczy**

(łac. *iridis* - tęcza)

ang. Cock bamboo

Nowe pędy są paskowane (w sposób podobny do paskowania pędów *Phyllostachys violascens*). Paskowanie jest początkowo zielono-żółte, ale z czasem na niektórych pędach pojedyncze paski zmieniają barwę na wyraźnie ciemniejszą (pomarańczowo-brązową). Powstały wówczas trójkolorowy układ może nasuwać skojarzenia z tęczą. Bardziej uderzająca jest jednak kolorystyka języczków pochw pędowych. Są one od zewnątrz żółte, następnie przechodzą płynnie w kolor pomarańczowy, a pośrodku pozostaje dość wyraźnie odcięty pasek barwy zielonej. Bez względu na to, czy epitet „tęczowy” dotyczy pochew pędowych, czy też późniejszego wybarwienia samych pędów, jest zasadny i wart zachowania w polskiej nazwie. Określenie „*fylostachys* czerwonołuski” (Grabowska, Kubala, 2006) wydaje się nietrafione.

***Phyllostachys nidularia* Munro - filostachys gniazdkowy**

(łac. *nidulans* - zagnieżdżanie, łac. *arium* - miejsce, gdzie coś zostało zrobione, dokonane)

ang. Big-node bamboo, Broom bamboo

chin. Qiangdao zhu - włócznia i miecz bambusowy, Bisun zhu - bambus miotlasty

Nazwa łacińska odnosi się do oryginalnego sposobu kwitnienia, kiedy to na pędach zawiązują się dość liczne kwiatostany skupione w kuliste formy, kojarzące się z gniazdami (Munro, 1876). Natomiast nazwa anglojęzyczna „Big-node bamboo” nawiązuje do charakterystycznych, wydatnych węzłów z wyraźnym zgrubieniem w dolnej części. Cechą ułatwiającą identyfikację jest również kolorystyka pochew pędowych z kremowym paskowaniem. Gatunek dotychczas nieopisywany pod żadną polską nazwą.

***Phyllostachys nigra* (Loddigess ex Lindley) Munro - filostachys czarny**

(łac. *nigra* - czarna)

ang. Black bamboo

Młode pędy tego bambusa wbrew nazwie są zielone. Zaczynają się przebarwiać

późną jesienią, ale dopiero w trakcie zimy pokrywają się wyraźnie ciemnymi plamami. W kolejnym roku pędy w całości stają się brązowo-czarne. Bambus niezwykle popularny i charakterystyczny, choć niezbyt przydatny do uprawy w warunkach klimatycznych Polski. Nazwa „czarny” występuje we wszystkich źródłach, w których bambus ten był opisywany, i wydaje się nie do podważenia.

***Phyllostachys nuda* McClure - filostachys nagi**

(łac. *nuda* - naga)

ang. Green bamboo, Stone bamboo

Nazwa *nuda* wzięła się z braku włosków i uszek na liściach właściwych i chroniących młode pędy. Jest to bambus o bardzo ciemnych, niekiedy wręcz czarnych, młodych pędach. Wraz z upływem czasu następuje zmiana barwy na zieloną. Nazwy anglojęzyczne odnoszą się odpowiednio do koloru dojrzałych pędów i ich twardości. Pędy *Phyllostachys nuda* są twarde, grubościennie i trudne do przecięcia, z tego względu znalazły zastosowanie jako materiał budowlany, surowiec do produkcji mebli i narzędzi. Epitet „nagi”, użyty już jako człon nazwy polskiej (Bambusy w Polsce, 2016), wydaje się dobrze dobrany.

***Phyllostachys parvifolia* C.D. Chu & H.Y. Zou - filostachys drobnolistny**

(łac. *parvus* - mały, drobny, łac. *folium* - liść)

Cechami charakterystycznymi, oprócz drobnych liści, są: znaczna żywotność nawet w chłodniejszym klimacie, stosunkowo krótkie międzywęzła i grube pędy. Dotychczas nieopisywany pod polską nazwą, choć nadający się do uprawy w Polsce i poszukiwany przez krajowych miłośników bambusów.

***Phyllostachys prominens* W.Y. Hsiung - filostachys wyniosły**

(łac. *prominens* - sterczący, wystający, wzniesiony)

chiń. Gaojiezhu - bambus o spuchniętych węzłach

Nazywany „fylostachysem wspaniałym” (Bambusy w Polsce, 2016). Użyty tu przymiotnik „wspaniały”, będący określeniem wartościującym, nie znajduje uzasadnienia ani w nazwie łacińskiej, ani w chińskiej, nie charakteryzuje też precyzyjnie rośliny. Tymczasem przymiotnik „wyniosły” (czyli bardzo wysoki,

górujący nad otoczeniem), wydaje się być bliższy łacińskiego źródłosłowu, bardziej precyzyjny i lepiej opisujący roślinę.

***Phyllostachys propinqua* McClure - filostachys pokrewny**

(łac. *propinqua* - bliska, pokrewna)

ang. Whitered sheath bamboo

chin. Zhaoyuanzhu, Zhazhu - bambus piaskowy, Jiaokudanzhu - bambus zwiędłopochwowy

Charakterystyczną cechą tego taksonu, na podstawie której może być identyfikowany, jest budowa pochew pędowych - przy dokładnym badaniu mają one wyczuwalne wklęśnięcie powstałe w wyniku delikatnego zawijania się do góry ich krawędzi, tworzące płytki kanał (Crompton, 2006). Nazywany „fylostachysem pokrewnym” (Bambusy w Polsce, 2016). Nazwa botaniczna nawiązuje do ścisłego podobieństwa pomiędzy *Phyllostachys propinqua* a *Phyllostachys meyeri* (McClure, 1945). Nazwa „filostachys pokrewny” nie odnosi się w żaden sposób do cech dystynktywnych taksonu, ma charakter porównawczy i bez znajomości motywów jej nadania jest całkowicie niejasna. Jednak za jej zachowaniem przemawia wierność łacińskiemu pierwowzorowi i funkcjonowanie tej nazwy w języku polskim.

***Phyllostachys rubicunda* Wen - filostachys zarumieniony**

syn. *Phyllostachys concava*, *Phyllostachys retusa*

(łac. *rubicunda* - czerwonawy, zaczerwieniony, rumiany, łac. *retusa* - tępy, łac. *concava* - wydrążony, wgłębiony, pusty wewnątrz, zakrzywiony)

Nazwa nawiązuje do początkowo czerwonego zabarwienia pochew pędowych oraz czerwonego obrzeżenia ich języczków. Gatunek stosunkowo niedawno sprowadzony do Europy. Bardzo obiecujący, jeżeli chodzi o możliwości uprawy również w Polsce. Dotychczas nie proponowano dla tego taksonu żadnej polskiej nazwy. Wydaje się, że określenie „zarumieniony” dobrze oddaje charakterystyczne dla gatunku przebarwienia.

***Phyllostachys rubromarginata* McClure - filostachys czerwonoobrzegi**

(łac. *rubra* – czerwona, zaczerwieniona)

ang. Girl's bamboo

Nazwa pochodzi od czerwonych (czasem czerwono-bordowo-fioletowych) języczków pochw pędowych. Same pochwy pędowe mają intensywne czerwono-fioletowe obrzeżenie i delikatne paskowanie na całej swej długości, jednak to intensywnie wybarwione języczki pochw pędowych najwyraźniej odcinają się od nich kolorystycznie. Czerwonawe paskowanie widoczne jest również niekiedy w dolnych partiach międzywęźli młodych pędów. Z czasem jednak zanika; starsze pędy są barwy ciemnozielonej. Potoczna nazwa anglojęzyczna jest tłumaczeniem jednej z lokalnych chińskich nazw tego taksonu. Nazywany „fyłostachysem czerwonoobrzegim” (Bambusy w Polsce, 2016).

***Phyllostachys viridiglaucescens* Carrère A. & C. Rivière - filostachys zielonosiny**

(łac. *viridis* – zielony, łac. *glauca* – niebieska, niebieskawa, modra, sina)

fr. Bambu vert glauque

Zdania na temat pochodzenia nazwy botanicznej są podzielone. Można spotkać twierdzenia, że wiąże się ona z zielono-niebieskawym zabarwieniem nowych pędów, które są przy tym lekko błyszczące, a z czasem zmieniają barwę na zieloną lub oliwkowo-zieloną. Pojawiają się też opinie, że nazwa ma związek z kolorem liści (Ohrnberger, 1999). Potoczna nazwa w języku francuskim, którą można tłumaczyć jako bambus zielono-modry, jest spójna z nazwą botaniczną. Proponowane dotychczas nazwy polskie to „fyłostachys zielonosiny” (Grabowska, Kubala, 2006; Bambusy w Polsce, 2016) i „bambus zielononiebieski” (Grounds, 2009).

***Phyllostachys vivax* McClure - filostachys żywotny**

(łac. *vivax* – długowieczny, krzepki, ożywczy, trwały)

ang. Vigorous bamboo, Elegant bamboo, Smooth-sheath bamboo

Łacińskie słowo *vivax* nie oznacza w tym wypadku długowieczności, lecz odnosi się do wigoru i żywotności (McClure, 1945). W naturalnym środowisku jest to gatunek bardzo silnie rosnący. W Polsce niestety raczej nie osiąga imponujących

rozmiarów ze względu na nieco niższą mrozoodporność, choć przykłady z najcieplejszych regionów kraju pokazują, że nawet u nas potrafi wyrosnąć na ponad 6 metrów. Nie zmienia to faktu, że proponowana dotychczas nazwa „*fylostachys długowieczny*” (Grabowska, Kubala, 2006) jest niewłaściwa, bo nie ma żadnego umocowania w nazwie botanicznej ani w nazwach potocznych w językach obcych, długowieczność nie jest również cechą wyróżniającą opisywany gatunek. W tej sytuacji zasugerowano nazwę „*filostachys żywotny*”, chociaż i ona może być w pewnym stopniu myląca. Zarówno „żywotność”, jak i „długowieczność” przedstawicieli tego gatunku może być w centralnej części kraju mocno wątpliwa.

Rodzaj *Pleioblastus* Nakai - Plejoblast

(gr. *pleios* - wiele, gr. *blastos* - pąki)

Nazwa, w dosłownym tłumaczeniu oznaczająca wiele pączków, odnosi się do wyrastania wielu gałązek z jednego węzła. Znaczna część bambusów z tego rodzaju to gatunki karłowate, jednak zdarzają się tu również wyższe, np. *Pleioblastus simonii*, dorastający w łagodniejszym klimacie do wysokości 3-4 metrów. Dotychczas proponowane nazwy polskie dla tego rodzaju to „plejoblast” (Bambusy w Polsce, 2016) oraz „plejoblastus” (Grabowska, Kubala, 2006). Nazwa „plejoblast” jest poprawnym spolszczeniem słowa *Pleioblastus*, analogicznie jak indokalam jest poprawnym spolszczeniem *Indocalamus*.

***Pleioblastus argenteostriatus* (Regel) Nakai - plejoblast srebrzysty**

(łac. *argenteus* - srebrny, posrebrzany, srebrzysty, łac. *stria* - rowek, żłobek)

W uprawie znaczenie mają jedynie ozdobne formy i odmiany tego gatunku. W literaturze polskiej pojawiały się dotychczas *Pleioblastus argenteostriatus* ‘Akebono’, pod polską nazwą „bambus krzewiasty srebrzysty” (Grounds, 2009), oraz *Pleioblastus argenteostriatus* f. *pumilus*, pod nazwą „bambus niski” (Majtkowska, Majtkowski, 2007). Charakterystyczne białe paskowanie na liściach zdecydowanie lepiej oddaje przymiotnik „siwy” niż „srebrzysty”, jednak wierność łacińskiemu pierwowzorowi i funkcjonowanie nazwy w rodzimym piśmiennictwie przemawiają za pozostawieniem epitetu „srebrzysty”.

***Pleioblastus simonii* (Carière) Nakai - plejoblast Simona**

syn. *Arundinaria simonii*

ang. Simon Bamboo, jap. Me-dake - bambus kobiecy

Nazwa pochodzi od Gabriela Eugene'a Simona (1829-1896), francuskiego konsula w Szanghaju i kolekcjonera roślin. Nazwa japońska zapewne nawiązuje do eleganckiego, pełnego wdzięku wyglądu. Rośliny tego gatunku należą do najwyższych w obrębie rodzaju, a ich uprawa w warunkach gruntowych ma szanse powodzenia również w Polsce. Należy jednak podkreślić, że gatunek ten odznacza się nieco mniejszą mrozoodpornością niż inne plejoblasty - może być ostrożnie stosowany w zachodniej części kraju. Nazwa „plejoblast Simona” (Bambusy w Polsce, 2016) wydaje się dobrze dobrana.

***Pleioblastus viridistriatus* (Regel) Makino - plejoblast paskowany**

Osobniki tego nisko rosnącego gatunku mają złote liście z zielonymi paskami (ewentualnie zielone z szerokim złotym paskowaniem). Nazwa „plejoblastus złotowłosy”, pod którą występował (Grabowska, Kubala 2006), nie wykazuje związku z nazwą botaniczną i nie najlepiej oddaje charakterystyczne cechy taksonu. Opisywany także pod polskimi nazwami „bambus krzewiasty paskowany” (Grounds, 2009) i „plejoblast zielonopaskowany” (Bambusy w Polsce, 2016).

Rodzaj *Pseudosasa* Makino ex Nakai - pseudosasa

(gr. *pseudos* - nieprawdziwy, fałszywy, jap. *sa-sa* - mały bambus)

***Pseudosasa japonica* (Siebold & Zuccarini ex Steudel) Makino ex Nakai - pseudosasa japońska**

(łac. *japonica* - japońska)

ang. Arrow bamboo

Potoczna nazwa anglojęzyczna wiąże się z wykorzystywaniem pędów tego bambusa do produkcji strzał. Nazwa „pseudosasa japońska” jest rozpowszechniona w języku polskim w takim stopniu, w jakim może być rozpowszechniona nazwa gatunku bambusa (Grabowska, Kubala, 2006; Bambusy w Polsce, 2016; Grounds, 2009). Nie ma żadnych przesłanek, aby w tym przypadku dokonywać zmian w zakresie nazewnictwa.

Rodzaj *Sasa* Makino & Shibata - sasa

(jap. *sa-sa* - mały bambus)

***Sasa kurilensis* (Ruprecht) Makino & Shibata - sasa kurylska**

Gatunek rośnie dziko na Wyspach Kurylskich. Epitet gatunkowy w nazwie botanicznej nawiązuje do obszaru występowania. *Sasa kurilensis* zajmuje najdalej wysunięty na północ obszar spośród wszystkich gatunków bambusa, biorąc pod uwagę naturalne występowanie.

***Sasa palmata* (Mitford) Camus - sasa dłoniasta**

(łac. *palmata* - w kształcie dłoni, palmowa)

syn. *Sasa nebulosa*, *Sasa palmata* f. *nebulosa*

Jest to gatunek o dużych, bardzo dekoracyjnych liściach. Nazwa „sasa dłoniasta” pojawia się w wielu polskich opracowaniach (Grabowska, Kubala, 2006; Bambusy w Polsce, 2016; Grounds, 2009), tymczasem skojarzenie układu liści z dłonią wcale nie jest oczywiste. Wydaje się, że epitet *palmata* bambus ten zawdzięcza swojemu egzotycznemu wyglądowi, budzącemu skojarzenia z palmą. Podważanie nazwy „sasa dłoniasta”, ze względu na jej rozpowszechnienie, nie wydaje się jednak sensowne. Zwłaszcza że łaciński wyraz *palmata* można tłumaczyć zarówno jako „palmowy”, jak i „w kształcie dłoni”, a przesłanki nadania nazwy nie zostały sprecyzowane.

***Sasa tsuboiana* Makino - sasa Tsuboiego**

Nazwa pochodzi od Isume Tsuboiego (1843-1925), japońskiego plantatora i miłośnika bambusów, który zajmował się systematyką tych roślin, o czym świadczy m.in. nazwa *Sasa nipponica* f. *robustior* Makino ex Tsuboi. *Sasa tsuboiana* należy do gatunków dobrze sprawdzających się w warunkach klimatycznych Polski, jednak jak dotąd rzadko była opisywana. Jako „sasa Tsuboiego” pojawia się jedynie na liście polskich nazw bambusów (Bambusy w Polsce, 2016).

***Sasa veitchii* (Carrière) Rehder - sasa Veitcha**

Bambus sprowadzony z Japonii przez Charlesa Mariesa (1851-1902), angielskiego botanika i kolekcjonera roślin, który w latach 1877-1879 na zlecenie firmy James Veitch & Sons poszukiwał nowych gatunków roślin między innymi w Japonii i na Tajwanie. Nie ulega wątpliwości, że nazwa pochodzi od nazwiska Veitch należącego do rodu wybitnych angielskich ogrodników, botaników i

kolekcjonerów roślin. Nazwa „sasa Veitcha” jest ugruntowana i nie wzbudza kontrowersji.

Rodzaj *Semiarundinaria Makino ex Nakai* - semiarundinaria

(łac. *semi-* – w złożeniach pół, na wpół)

Przedrostek „semi-” wskazuje na posiadanie pewnych cech wspólnych, podobieństwo, „arundinaria” zaś jest wskazaniem rodzaju, do którego to podobieństwo się odnosi.

Przez niektórych botaników *Semiarundinaria* jest uważana za krzyżówkę *Phyllostachys* i *Pleioblastus*. (Crompton, 2006).

***Semiarundinaria fastuosa* (Marliac ex Mitford) Makino ex Nakai - semiarundinaria strzelista**

syn. *Arundinaria fastuosa*, *Arundinaria narihira*

(łac. *fastuosa* – dumna, wyniosła, okazała)

ang. Noble bamboo, Narihira bamboo, Temple bamboo

jap. Narihiradake

Nazwa japońska pochodzi od Ariwara no Narihira – mitycznego bohatera literatury romantycznej IX wieku. Gatunek o niezwykle wąskim, strzelistym pokroju. Pędy rosną prosto do góry. Sposób wzrostu i pokrój wyróżniają ten gatunek również na tle innych bambusów z tego rodzaju. W literaturze polskiej pojawia się pod nazwą „bambus wspaniały” (Grounds, 2009) i „semiarundinaria okazała” (Bambusy w Polsce, 2016). Nazwę „semiarundinaria okazała” można by uznać za poprawną, jednak epitet „strzelisty”, lepiej oddaje sposób wzrostu przedstawicieli taksonu.

***Semiarundinaria yashadake* (Makino) Makino - semiarundinaria cienkopędowa**

Epitet *yashadake* jest przeniesioną do języka łacińskiego rodzimą, japońską nazwą tego gatunku (jap. *yashiya-dake*). Japońska nazwa stanowi połączenie dwóch słów: *yashiya* i *dake*. To pierwsze wywodzi się od jakszów – buddyjskich bóstw leśnych, drugie zaś to inaczej zapisane *take*, czyli „bambus”. *Semiarundinaria yashadake*

wyróżniają stosunkowo cienkie pędy, brak czerwonego wybarwienia na wewnętrznej stronie pochw pędowych i dość wąskie liście, o nieco mniej intensywnym odcieniu zieleni niż u *Semiarundinaria fortis* (Crompton, 2006). To właśnie stosunkowo cienkie pędy są szczególnie charakterystyczne dla tego taksonu i stosownie wydaje się, żeby były źródłem epitetu w nazwie. Dotychczas w literaturze polskiej gatunek ten występował pod nazwami: „bambus cienkołodygowy” (Grounds, 2009) i „semiarundinaria nieziemska” (Bambusy w Polsce, 2016).

Bibliografia

Bambusy w Polsce. (2016). <http://www.bambusowysen.pl/bambusy-w-polsce/> data dostępu 07.04.2016

Cooke, I. (2005). *Trawy i bambusy*. Warszawa: Elipsa.

Crompton, D. (2006). *Ornamental Bamboos*. Portland: Timber Press.

Darke, R. (1994). *Manual of Grasses*. London: The Macmillan Press Ltd.

Grabowska, B., & Kubala, T. (2006). *Trawy, turzyce, sity, kosmatki*. Kraków: Officina Botanica.

Grounds, R. (2009). *Trawy ozdobne*. Warszawa: Klub dla Ciebie.

Leyhe, U. (2007). *Trawy i paprocie*. Warszawa: Muza SA.

Majtkowska, G., & Majtkowski W. (2007). *Trawy Ozdobne*. Warszawa: Wydawnictwo Działkowiec.

McClure, F. A. (1945). The vegetative characters of the bamboo genus *Phyllostachys* and descriptions of eight new species introduced from China. *Journal of the Washington Academy of Sciences*, 35, 276–293.

Meredith, T. J. (2001). *Bamboo for Gardens*. Portland: Timber Press.

Munro, W. (1876). Bamboos. *The Gardeners Chronicle*, 6, 773–774.

Ohrnberger, D. (1999). *The bamboos of the World*. Amsterdam: Elsevier.

The Plant List. (2013). Version 1.1. <http://www.theplantlist.org/> (data dostępu 24.01.2017).

Whittaker, P. (2005). *Hardy bamboos taming the dragon*. Portland: Timber Press.

Informacja o wkładzie merytorycznym autorów: SH koncepcja artykułu, dobór gatunków, propozycje nazw polskich, redagowanie tekstu; WH analiza funkcjonujących nazw, propozycje nazw polskich, redagowanie tekstu; KN propozycje nazw polskich, redagowanie tekstu

Finansowanie: ze środków własnych autorów

Potencjalny konflikt interesów: brak